

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра ТЗНСтаОП

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 1 з 8

«Затверджую»

Завідувач кафедри Ткаченко Т.М.

 «29» червня 2022 р.

Розробник силабусу

к.ю.н., доц. Тернавська В.М.

СИЛАБУС

Міжнародне екологічне право

1) Шифр за освітньою програмою ВК01
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 18 ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 183 Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова
8) Семестр: 1
9) контактні дані викладача: к.ю.н., доц. Тернавська В.М., корпоративна адреса електронної пошти: ternavska.vm@knuba.edu.ua ; тел.: +096-314-00-98 сторінка викладача на сайті КНУБА: https://www.knuba.edu.ua/?page_id=45696
10) Мова навчання: українська
11) Пререквізити: «Правознавство», «Екологічне законодавство», «Загальна екологія».
12) Мета курсу: одержання студентами правових знань з міжнародного екологічного права задля підвищення рівня їх правосвідомості та правової культури. Знання з даної дисципліни, одержані на лекціях та семінарах, а також у процесі самостійного вивчення навчального матеріалу, повинні сприяти виробленню уміння орієнтуватися у діючому національному екологічному законодавстві, частиною якого є ратифіковані Верховною Радою України норми міжнародного права, а також правильному застосуванню правових норм у конкретних правовідносинах.

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 2 з 8

13) Результати навчання:			
Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності
ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6
ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 3 з 8

ПР07. Розробляти системи екологічного управління з дотриманням вимог ISO 14004, встановлювати процедури та планувати і реалізовувати природоохоронні заходи протягом всього життєвого циклу продукції.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6
ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6
ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 4 з 8

ПР13. Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного природоохоронного законодавства.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК
			ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК05 ЗК06 ЗК07 СК01 СК03 СК04 СК05 СК6

15) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
16	14	-	1	60	Залік
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS:				3,0	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30	

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 5 з 8

16) Зміст: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Змістовний модуль 1. Вступ до курсу «Міжнародне екологічне право»

Тема 1. Міжнародне екологічне право як галузь права

Тема 2. Суб'єкти міжнародного екологічного права

Тема 3. Відповідальність за порушення норм міжнародного екологічного права

Висновки

Змістовний модуль 2. Правове регулювання міжнародної охорони основних компонентів навколишнього середовища

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання охорони атмосферного повітря

Тема 5. Міжнародно-правове регулювання охорони морського середовища

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання охорони прісної води

Тема 7. Міжнародно-правове регулювання охорони земель (ґрунтів)

Тема 8. Міжнародно-правовий захист тваринного і рослинного світу

Висновки.

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 6 з 8

Практичні заняття: Змістовний модуль 3.

Тема 1. Історія становлення і розвитку міжнародного екологічного права. Поняття, предмет та методи міжнародного екологічного права. Принципи міжнародного екологічного права. Джерела міжнародного екологічного права та їх класифікація. Система міжнародного екологічного права. Правова глобалізація та її вплив на розвиток екологічного права.

Тема 2. Поняття суб'єктів міжнародного екологічного права. Класифікація суб'єктів міжнародного екологічного права. Держави як суб'єкти міжнародного екологічного права та їх правосуб'єктність. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного екологічного права та їх правосуб'єктність. Міжнародні неурядові організації як суб'єкти міжнародного екологічного права та їх правосуб'єктність.

Тема 3. Поняття міжнародного правопорушення у сфері захисту довкілля. Поняття, види і форми відповідальності за забруднення навколишнього середовища. Суб'єкти відповідальності у міжнародному праві за забруднення навколишнього середовища.

Тема 4. Загальна характеристика сучасних проблем, пов'язаних із забрудненням атмосфери. Система міжнародно-правових актів в сфері охорони атмосферного повітря. Загальна характеристика Рамкової конвенції ООН про зміну клімату від 9 травня 1992 року. Загальна характеристика Віденської конвенції про охорону озонного шару від 22 березня 1985 року. Вплив міжнародного законодавства про охорону атмосферного повітря на законодавство України.

Тема 5. Загальна характеристика сучасних проблем, пов'язаних з забрудненням морських вод. Система міжнародно-правових актів у сфері охорони морських вод. Загальна характеристика Конвенції ООН по морському праву від 10 грудня 1982 року. Вплив міжнародного законодавства про охорону морських вод на законодавство України.

Тема 6. Загальна характеристика сучасних проблем, пов'язаних із забрудненням та дефіцитом прісної води. Система міжнародно-правових актів у сфері охорони фонду прісної води. Загальна характеристика Конвенції з охорони та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер від 17 березня 1992 року. Вплив міжнародного законодавства про охорону водних ресурсів на законодавство України.

Тема 7. Загальна характеристика сучасних проблем, пов'язаних із техногенним забрудненням земель, ерозією ґрунтів та застосуванням небезпечних хімічних речовин та пестицидів у сільському господарстві. Система міжнародно-правових актів у сфері охорони земельного фонду. Загальна характеристика Конвенції з оцінки впливу на навколишнє природне середовище в транскордонному контексті (Конвенція ЕСПОО) від 25 лютого 1991 року. Вплив міжнародного законодавства про охорону земельних ресурсів на законодавство України.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота: РГР, контрольна робота.

Самостійна робота (теми):

Тема 1. Підготувати реферат на одну із запропонованих викладачем тем.

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 7 з 8

17) Основна література:

1. Міжнародне право довкілля. *Екологічне право України. Навчально-методичний посібник*. URL : https://pidruchniki.com/86227/ekologiya/ekologichne_pravo_ukrayini
2. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу у галузі охорони довкілля і природокористування (на основі аналізу проектів законодавчих актів, включених до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання). *Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування*. 20 липня 2021 р. URL : <https://komekolog.rada.gov.ua/uploads/documents/36819.pdf>

18) Додаткові джерела:

3. Ісакова В.М. Принципи міжнародного екологічного права: історія формування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 5. Том 2. С. 8-15.
4. Шпарик Н. Я. Проблеми імплементації міжнародно-правових актів у екологічне законодавство України. *Право і суспільство*. 2014. № 4. С. 124-130.
5. Орехов С. Адаптація права України до права ЄС у сфері охорони довкілля в рамках Угоди про асоціацію. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 80-83.

19) Нормативна та законодавча база:

6. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
7. Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані 1979 року. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_223.
8. Конвенція з оцінки впливу на навколишнє природне середовище в транскордонному контексті (Конвенція ЕСПОО) від 25 лютого 1991 року. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_272.
9. Декларація Ріо-де-Жанейро по навколишньому середовищу і розвитку від 14 червня 1992 року. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_455.
10. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату від 9 травня 1992 року. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_044
11. Конвенція про транскордонний вплив промислових аварій від 17 березня 1992 року. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_262.
12. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміни клімату від 11 грудня 1997 року. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_801.
13. ГОСТ 17.0.0.02-79 Охрана природы. Метрологическое обеспечение контроля загрязненности атмосферы, поверхностных вод и почвы. Основные положения.

Інформаційні ресурси

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. rada.gov.ua
3. <https://menr.gov.ua>
4. <http://epl.org.ua/law-posts/osnovni-mizhnarodno-pravovi-akty-u-sferi-okhorony-dovkillia-za-uchasti-ukrainy/>
5. europa.eu.int/eur-lex/en (інтернет-сторінка по праву Європейського Союзу)

Шифр спеціальності 183	Назва спеціальності, освітньої програми Технології захисту навколишнього середовища. Технології захисту навколишнього середовища	Сторінка 8 з 8

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання								Підсумкове тестування	Сума балів			
Теоретична складова				Практична складова								
<i>T</i> <i>1</i>	<i>T</i> <i>2</i>	<i>T</i> <i>3</i>	<i>T</i> <i>4</i>	<i>T</i> <i>5</i>	<i>T</i> <i>6</i>	<i>T</i> <i>7</i>	<i>T</i> <i>8</i>			<i>ПЗ1-4</i>	<i>ПЗ 5-6</i>	<i>ПЗ 7</i>
1	1	1	1	1	1	1	1	20	20	12	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску студента до заліку є мінімальна сума балів, яку студент повинен набрати у разі виконання всіх елементів модулів.

Студент, який отримав протягом семестру не менше 60 балів, за його бажанням, може бути звільненим від семестрового заліку.

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання екзамену.

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістовних модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістовних модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни Microsoft temcshttp: <http://org2.knuba.edu.ua/>